UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Francisci Svarez Granatensis, E Societate Iesv Doctoris Theologi; Et In Conimbricensi Academia Sacrarvm Litterarvm Olim Primarii Professoris Emeriti De Divina Gratia Pars ...

Continens Prolegomena sex, & duos priores libros De Necessitate Divinæ Gratiæ Ad Honesta Opera

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1620

Cap. V. De alijs Concilijs contra reliquias PElagianorum, & alios gratiæ hostes celebratis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-94086

Visual Library

Patribus coniungit præteritorum Conciliorum Patres, qui in eandem doctrinam conspirauerant, vel forte iam in Concilio Mileuitano eosdem canones ediderant, vt diximus.

16. *Ephesinum Concilium sequitur relata.*

His Africanis Conciliis adiungimus Ephesinam Synodum, quæ paulo post tempora illorum Conciliorum celebrata est sub Annum Domini 430. & vna ex quatuor primis generalibus fuit, & in ea superiorum Conciliorum doctrina confirmata est, & Pelagij hæresis damnata, Deo ita prouidente ad maiorem Pelagij, & Cœlestij confusionem, ne illorum damnationi vniuersalis Cõcilij authoritas deesse videretur. Quoniam vero synodus Ephesina non contra Pelagium, sed contra Nestorium celebrata est, vt intelligatur quid, & qua occasione contra Pelagianos egerit; sciendum est ex Cassiano libro quinto & septimo, de Incarnation. Nestorianam hæresim in Pelagio prius fuisse conceptam, & è conuerso errorem Pelagij ex Nestoriano fuisse deductum. Refert enim Cassianus, Pelagium sensisse, Christum prius fuisse purum hominem, & ob vitæ innocentiam, quam suo arbitrio sine vllo peccato conseruauit, Deificatum fuisse, indeque progressum Pelagium esse, vt diceret, etiam alios homines sine peccato viuere posse, si velint. Idemque sensit Prosper in Epitaphio Nestorianæ, & Pelagianæ hæresis, ante carmen de ingratis dicens.

Nota ex Cassian.

Nestoriana lues successit Pelagianæ.
Quæ tamen est vtero progenerata meo.
Infelix miseræ genetrix, & filia natæ,
Prodiui ex ipso germine, quod peperi.
Nam fundare arcem meritis prior orsa superbis,
De capite ad corpus ducere opus volui.

17. *Hæreticorum errores ab Ephesina Synodo anathematizantur.*

Hinc ergo factum est, vt cum ante Ephesinam Synodum Iulianus, & alij Pelagiani ab Ecclesia essent electi, Constãtinopolim ad Nestorium migrauerint, graues querelas contra Cœlestinum Papam ferentes, qui à Nestorio benigne recepti sunt vt constat ex epistolis, quas pro illis ad Cœlestinum scripsit, & ex rescripto Cœlestini ad ipsum, in quo eum vt hæreticorum fautorem reprehendit, apud Baron. Ann. 430. num. 3. vsque ad 24. Perseuerantibus ergo Nestorianis in sui erroris pertinacia, etiam Pelagianis consentire cœperant, saltem quoad articulum de originali peccato, & de primi parentis lapsu, atque ita Pelagiani, & Nestoriani Episcopi se mutuo fouebant. Quamobrem in fine Concilij post Nestorianorum damnationem etiam Pelagiani Episcopi, & eorum errores specialiter damnati sunt, vt in epistola synodica Concilij Ephesini ad Cœlestinum Papam, quæ est 12. inter epistolas synodales Cyrilli, & habetur in nouo Concilio Ephesin. tom. 4. cap. 17. his verbis declarant illius synodi Patres. *Porro autem perlectis ijs in sancta synodo, quæ de impiorum, Pelagianorum, Cœlestij, Pelagij, Iuliani, Perfidij, Flori, Marcellini, Oxentij, reliquorumque eadem cum illis sentientium depositione à pietate tua istic decreta, & constituta sunt, indicauimus & nos quoque, ea solida, firmaque permanere debere, sumusque omnes eiusdem sententiæ.* Et hac ratione dixit Gregorius libr. 5. epist. 14. aliàs cap. 114. in Ephesina synodo damnatum fuisse Pelagium, & lib. 7. epist. 47. inde coarguit quorundam hæreticorum calumniam, qui Acta Ephesinæ synodi insertis quibusdam capitibus hæresis Pelagianæ corrumpere tentarunt. dicens: *Cum Pelagius, & Cœlestius in eadem synodo damnati sint, quomodo poterant illa capitula recipi, quorum damnantur authores?* Prosper etiam in dicto epitaphio vna sententia vtranque hæresim in illa synodo fuisse extinctam dicit, dum Nestorianam hæresim introducit dicentem:

Nestoriani Pelagianis faubant.

Me tamen vna dedit victam sententia letho:
Illa volens iterum surgere, bis cecidit.
Mecum oritur, mecum moritur, mecum que sepulchrum
Intrat, & inferni carceris ima subit.

CAPVT V.

De alijs Conciliis contra reliquias Pelagianorum, & alios gratiæ hostes celebratis.

1. *Arausicani Conc. eius doctrina, atque confirmatio.*

QVanuis Pelagianus error tantæ molis authoritate prostratus, ac pene extinctus videretur, nihilominus, vt in superioribus vidimus, occasione alterius prædestinatorum erroris extreme contrarij, *iterum commenta mali sopita resurgere in Semipelagianis cœperunt*, vt dixit Prosper de Ingratis, initio. Contra has ergo Pelagij reliquias Concilium Arausicanum in Gallia, copiosius doctrinam de gratia, & præsertim de illius necessitate ad initium salutis, & fidei declarauit, editis 25. decretis, seu canonibus, ex quibus duo priores continent veram doctrinam de lapsu primi hominis, & peccato originali contra Pelagium. A tertio autem canone damnatur sub anathemate Semipelagianus error sub eisdem fere verbis, quibus à Cassiano, & Fausto explicatus est: & hac occasione plures sententiæ de necessitate præuenientis, & comitantis gratiæ, & de fragilitate liberi arbitrij ad bonum operandum, traduntur, quæ virtute totam doctrinam de gratia, & libero arbitrio continent. Quanuis autem hoc Concilium prouinciale sit, & non legamus fuisse confirmatum, subsequente (vt sic dicam) approbatione, nihilominus canones illi infallibilem fidei authoritatem continent, quia antecedenter (vt sic dicam) fuerunt authoritate Pontificia confirmati, vel potius editi. Nam vt Patres illius Concilij professi sunt, illi canones nõ fuerunt ab ipsis facti, vel inuenti, sed ab Apostolica Sede fuerunt ad illos transmissi, vt eiusdem Sedis authoritate, & admonitione promulgarentur: & hac ratione Concilium illud antecedenter ab Apostolica Sede confirmatum dici potest. Cætera vero, quæ ad illud Concilium, eiusque Canones spectant, supra capit. 1. tractando de Leone Papa, dicta sunt. Peculiares vero difficultates, quæ circa nonnullos ex illis canonibus insurgere possunt, in discursu materiæ de gratia tractabuntur.

2. *Conc. Arausic. sic & Syno. Valent. Prædestinatorum item. rum damnarunt hæresim.*

Non solum autem Semipelagianorum error, sed etiam aliqua ex parte hæresis Prædestinatorum in illo Concilio damnata est, dum in canone vltimo definitur, nullum esse prædestinatum ad malum, & quemlibet baptizatũ posse per Christi gratiam, quæ ad salutem pertinent, operari, si velit, & debere id facere, si saluari velit. At vero hac definitione, & alijs non obstantibus, hic error Prædestinatorum vel postea durasse, vel post aliquos annos repullulasse videtur. Nam illius occasione censetur congregatum Concilium Valentin. in Gallia Anno Domini 855. in quo vera doctrina de gratia, & de præscientia, ac prædestinatione Dei traditur, quia in his omnibus Prædestinatiani errabant. Imo illo tempore quidam Scoti hæresim illam renouare tentabant, quos leues homines non pauci sequebantur, vt in capite sexto eiusdem Concilij insinuatur, & ad resistendum illis renouatæ etiam est ibi vera de gratia doctrina. Breuissime tamen, & quasi remissiue ad priorem Patrum & Cõciliorum decreta, sic enim dicitur in capite sexto. *Item de gratia, per quam saluantur credentes, & sine qua rationalis creatura nunquam beate vixit, & de libero arbitrio per peccatum in primo homine infirmato, sed per gratiam Domini Iesu in fidelibus eius reintegrato, & sanato, id ipsum constantissime, & fide plena fatemur, quod sanctissimi Patres authoritate sanctarum Scripturarum tenendum nobis reliquerunt. Quod Africana, quod Arausicana synodus professa est, quod Beatissimi Pontifices Apostolicæ Sedis tenuerunt.* Similia fere habentur de præscientia, & prædestinatione in capite primo, vbi dicitur, *De præscientia Dei, & prædestinatione, & de quæstionibus,*

stionibus, in quibus fratrum animi non parum scandalizati probantur, illud tantum firmissime tenendum credimus, quod ex maternis Ecclesiæ visceribus nos habuisse gaudemus. Quod in cap. 2. & 3. magis in particulari declaratur, vt postea in suis locis adnotabimus. Quocirca licet hoc Cõcilium, eo, quod prouinciale tantum sit, & non sit à Pontifice confirmatum, per se certam fidem non faciat, tamen quatenus priorum Conciliorum, & Pontificum definitionibus adhærendum esse statuit, eorum infallibilem authoritatem participat, in alijs vero magnam habet authoritatem, licet non fidei, vt in sequenti puncto explicabimus.

3. Prius enim aduertere oportet ex Baronio eodem Anno 855. in principio, & Ann. 448. num. 3. & sequentibus, authorem, seu instauratorem dictæ hæresis Prædestinatorum fuisse Gothescalcum, contra quem ante paucos Annos congregatum fuerat Concilium quoddam Moguntinum tempore Rabbani, in quo Concilio ille damnatus, & perpetuo carceri addictus est: verisimileque est in eodem Concilio doctrinam de gratia iterum confirmatam, & modo ad illam hæresim extirpandam accommodato renouatam esse. Acta vero illius Concilij non extant, & ideo nihil amplius de illo affirmare possumus. Meminit autem illius Concilij Trithemius in Chronic. Monasterij Hirsaugiensis, & ex illo Surius tomo tertio Conciliorum post synodum 2. Moguntinam sub eodem Rabbano, & Baronius Anno 848. ex Francorum annalibus à Pithæo editis. Et ex Hincmaro in epistola ad Nicolaum Papam. Ex quo etiam refert aliquos articulos erroneos illius hæretici. *Primus est, quem antiqui Prædestinati* (ait) *etiam dicebant, quod sicuti Deus quosdam prædestinauit ad vitam æternam, ita etiam alios ad mortem æternam prædestinauit.* Quem errorem imponebant etiam Augustino Massilienses, quibus respondet Prosper ad obiectionem 14. & 15. Gallorum, & notat Fulgentius libro primo ad Monimum cap. vltimo. Alter error notatur ab eodem Hincmaro in Gothescalco, nam aiebat, *quod Deus non vult, omnes homines saluos fieri, &c.* De quo etiam notabant Augustinum Semipelagiani. Veruntamen illa propositio æquiuoca est; & si intelligatur de voluntate beneplaciti omnino absoluta, seu efficaci, non est error, sed vera sententia. & & in hoc sensu loquutus est Augustinus, vbi aliquando verba Pauli dicentis, *Deus vult omnes homines saluos fieri*, de solis prædestinatis exposuit. Alio vero modo potest illa propositio negatiua intelligi de omni Dei voluntate, etiam antecedente, seu conditionata, ita vt sensus sit, quod Deus non vult omnes homines saluos fieri, quantum est ex parte sua: & in hoc sensu propositio illa hæretica est, in quo videtur ille hæreticus loquutus.

Moguntinum Conc. damnata que ab eo.

1. Tim. 2.

4. Colligi autem potest hic sensus ex alio eius errore, quo asserebat, *Quod Iesus Christus Dominus noster, & Saluator non fuit crucifixus, neque mortuus est pro redemptione totius mundi, id est, pro redemptione, & salute omnium, sed tantum pro his, qui saluantur.* Quæ est manifesta hæresis, vt ex toto nouo testamento constat, & in materia de Incarnation. latius tractatur. Fundatur autem hic error in priori, nimirum, quod nullo modo voluerit DEVS saluare eos, qui de facto non saluantur: nam quos DEVS saluare voluit, illos CHRISTVS redemit. Sicut autem ille in præcedenti puncto errauit, non distinguendo in Deo duplicem voluntatem, ita in hoc posteriori deceptus est, non distinguendo redemptionem quoad efficaciam, vel quoad sufficientiam, seu quoad generalem oblationem à Christo factam, quantum erat ex parte suæ voluntatis, & Dei. In hoc autem puncto notandum est caput quartum dicti Concilij Valentini, vbi tanquam error in quibusdam notatur, quod dicerẽt, *Christum mortuum fuisse, etiam pro illis impijs, qui à mundi exordio vsque ad passionem Domini in sua impietate mortui, & eterna damnatione punitisunt* Et subiungit Concilium, *Illud nobis simpliciter, ac fideliter tenendum, ac docendum placet, iuxta Eu-*

3. Hæresis damnata ab eodem Conc. Valent. & censura alterius explicatur.

angelicam, & Apostolicam veritatem, quod pro illis hoc datum pretium teneamus, de quibus ipse Dominus noster dicit, oportet exaltari filium hominis, vt omnis qui credit in ipsum non pereat, sed habeat vitam æternam. Et *Apostolus: Semel Christus oblatus est ad multorum exhaurienda peccata.* Veruntamen illi, contra quos hoc Concilium loquitur, non tantum de sufficientia, sed etiam de efficacia loquebantur; credentes, obtulisse Christum sanguinem suum, vt impios iam damnatos à pœnis inferni liberaret, & ita de facto eos redemisse, & ab inferno eduxisse. Et ideo dicit Concilium, hoc esse contra illud Propheticum, *morsus tuus ero inferne*, quia vocabulum *morsus*, significat, non omnes mortuos fuisse per Christum ab inferno liberandos, sed tantum fideles, & iustos. Vnde consequenti ratione cætera, quæ dicit Concilium illud de efficacia mortis Christi, intelligenda sunt.

loann. 13.

Ad Heb. 9.

Osea 13.

5. Tertia synodus prouincialis, quæ nostris temporibus contra hæreses in illis serpentes tradidit, modoque magis accommodato ad illas hæreses confutandas declarauit, est Concilium Senonense in Gallia celebratum Anno 1528. *contra insurgentem Lutheranam hæresim*, vt in initio eius dicitur. Vnde primario intendit Concilium illud defendere liberum arbitrium, quod Lutherus (in hoc imitans Manichæum) auferre conatus est. Quia vero Pelagius, vt idem Concilium in Præfatione dicit, *Errauit, consimiliter, dum aliud extremum secutus, ad vitam beatam comparandam minime necessariam putat diuinam gratiam: sed ad id sufficere censet liberum arbitrium, si modo adsit diuinæ legis cognitio, ideo Concilium adiecit. Porro talia deliramenta respuens Ecclesia catholica, hæc tria ad salutem requiri docet fidem, bona opera, & diuinam gratiam, neque absque his patere homini adulto viam salutis. Accedentem siquidem ad Deum oportet primum diuinæ gratiæ munere aduitum, credere deinde bonis operibus intendere, in quibus efficiendis, & liberum arbitrium operatur, & gratia. Quapropter qui hominem bene operari, & salutem consequi arbitratur absque gratia, aut primatum boni operis libero arbitrio adscribit, non gratiæ, Pelagianus censendus est.* In quibus verbis licet Pelagius tantum nominetur, etiam Semipelagiani, & Lutherani comprehenduntur, & damnantur, dum & fides ipsa dicitur esse gratiæ donum, & præter fidem opera necessaria esse docentur, quæ & à libero arbitrio, & à gratia, primo tamen, & principalius à gratia procedant. Quomodo autem hæc duo, gratia nimirum, & voluntas libera, in operibus salutis efficiendis conueniant, declarat copiose, & mirabiliter idem Concilium inferius in decretis fidei capite decimo quinto, qui locus est vnus ex præcipuis, & maxime notandis in hac materia, illum tamen inferius disputando de auxilijs gratiæ ex professo tractabimus.

Senonense Conc. Pelagium, eius reliquias, & Lutherum damnat.

Quia verò aliqui minus deferre solent huius Concilij authoritati, eò, quod prouinciale sit, & ab Ecclesia Romana non fuerit confirmatum; addendum hic est, licet non sit hæreticum sentire, aut dicere, Concilium illud in aliquo dogmate erraſſe, aut falsum esse aliquid ab ipso definitum, seu tanquam catholicum dogma declaratum, nihilominus non posse talem assertionem illi Concilio iniurioſam à temeritatis nota excusari. Primo quidem quia si Concilium prouinciale legitime in suo ordine, & gradu congregatum sit ex catholicis Episcopis, debitamque subiectionem ad Ecclesiam Romanam profiteatur, & recta intentione, ac debito modo procedat ad fidei declarationem, aut defensionem iuxta principia ab Ecclesia catholica recepta, talis Concilij authoritas magnam per se affert probabilitatem, quæ cuiuslibet priuati doctoris authoritati præferenda sit. Nam cum Christus promiserit, vbicunque fuerint duo, vel tres congregati in nomine eius, adfuturum ipsum in medio eorum, credendum profecto est, licet Spiritus Sanctus non assistat Concilio Prouinciali, vt infallibiliter veritatem definiant, specialius iuua-

6. *Temeritatis nota detractionibus illius Conc. inuritur.*

re plu-

re plures Prælatos, & Doctores congregatos recta intentione, & in nomine eius, ipsoq; Spiritu Sancto specialiter inuocato procedentes, quam quemlibet priuatum doctorem, vel etiam plures casu in eandē sententiam conuenientes. Deinde augeri potest Prouincialis Concilij authoritas ex numero, qualitate & doctrina Patrum in illo conuenientium, & ex maiori concursu doctorum hominum omni diligentia veritatem inquirētium. Nam licet in Spiritus Sancti auxilio præcipuè fidendū sit, nihilominus ipsemet Spiritus Sanctus etiam ex parte nostra cooperationem, & diligentiam requirit. Propter q. Actor. 15. ab ipsis Apostolis magnam conquisitionem factam esse legimus. Denique multo magis Concilij prouincialis authoritas augetur, quando eius doctrina nunquam in suspicionem erroris in Ecclesia venit, sed potius vsu ipso, & tacito quodam vniuersali consensu probata est. Tunc enim temerarium profecto esset proprio, ac priuato iudicio tali Concilio contradicere, vt piè, ac doctè notauit Cardinalis Bellarm. lib. 2. de Concilijs cap. 10. in fine, nec dissentit Cano lib. 5. de Locis, cap. 4. concluſ. 6. Et ratio est, quia iam authoritas talis Concilij vniuersalis Ecclesiæ authoritate multum roborata est. Et hoc modo Concilia prouincialia in magna veneratione habita semper sunt, vt constat ex literis synodicis Theodori Patriarchæ Hierosolymitani, quæ referuntur in 7. synodo action. 3. in fine, & à tota synodo probantur.

7. *Magna authoritas Senonensi synodi ostenditur.*

In his autem omnibus prædicta Senonensis Synodus valde commendatur. Nam in primis non ex vna tantum prouincia, seu metropoli, sed ex pluribus nationis Gallicæ, & Germanicæ congregata videtur. Nam in ea præsedit Cardinalis Antonius à Prato Senonensis Archiepiscopus, qui Galliæ, & Germaniæ Primas dicitur. Vnde verisimile est, pro causa tam graui plures Episcopos ex illis nationibus congregasse, quanuis neque nomina, neque numerus eorum in Actis illius Concilij referantur. Deinde Concilium illud, vel totum, vel pro maiori parte Parisijs celebratum est, vt constat ex primo generali decreto eius in fine, & ex vltimo capite, & conclusione totius Concilij. Vnde clara coniectura sumitur, præter Episcopos adfuisse ibi omnes graues Theologos Parisiensis Academiæ, seu Collegij Sarbonici, & ad singula decreta fidei conficienda consilio, & doctrina cooperatos fuisse, sicut credendum est ad morales constitutiones edendas iurisperitos Doctores adiuuisse. Hac enim ratione in prædicto decreto generali, ait dictus Antonius Cardinalis, *Duximus habito suffragaueorum nostrorum consensu ac multorum diuini & humani iuris interpretum consilio his tantis periculis salubriter, & celeriter prouidendum.* Ex hac ergo parte Concilium illud magna pollet humana authoritate, aliunde verò ex illius Actis, verbis, ac progressu constat, legitima authoritate, & ex grauissima, & honestissima causa fuisse congregatum, & magna prudentia, & pietate, & debita subiectione ad Romanam Ecclesiam, & antiqua Concilia, ac decreta processisse; ergo credendum omnino est, non defuisse illi singulare Spiritus Sancti auxilium, vt præsertim in doctrina fidei à veritate non aberraret. Denique cum illud Concilium ferè ante nonaginta annos fuerit celebratum, & per vniuersam Ecclesiam diuulgatum, in magna authoritate, & sine vlla suspicione erroris apud catholicos semper fuit. Et quod caput est, Concilium Tridentinum, quod post viginti annos celebratum est in sess. 6. (quam dicto tempore absoluit) virtute approbat totam doctrinam de Gratia, quam Concilium Senonense tradiderat, quia eandem ferè, magis explicatam, ac locupletatam docet, ac definit. Igitur temerarium profectò esset, in hac parte aliquid in illo Concilio reprehendere, vel ab eius sententijs discrepare.

8. *Moguntinū vltimum Concilium.*

Quartò his accedit Synodus Moguntina vltima, Anno 1549. sub Sebastiano Archiepiscopo celebrata. Nam in priori parte, quæ est de doctrina fidei per decem prima capita catholicam de gratia doctrinam optime complectitur, priusque contra Pelagium, deinde contra Lutherum, nulla eorum facta mentione, definit. Et ad illius authoritatem fere applicari possunt, quæ proxime de Senonensi diximus. Est autem aduertendum, Concilium Senonense congregatum fuisse ante Concilium Tridentinum, Anno scilicet 1528. Moguntinum vero post sess. 6. Concilij Tridentini celebratum est, Anno videlicet 1549. quo tempore Concilium Tridentinum intermissum fuerat, cum sessio sexta Anno. 1547. fuisset celebrata, licet nondum confirmata esset. Hinc ergo huius Concilij authoritas in hac parte maximè probata est, quod Concilium Tridentinum imitatum est, eiusq; doctrinam in summam redegit. Quocirca sicut Concilium Senonense virtute est à Tridentino approbatum, quia eandem doctrinam tradidit, & illustrauit, ita Moguntinum dici potest in hac parte antecedenter à Tridentino probatum, quoniam ab illo doctrinam suam hausit, ideoque illius etiam authoritate, tanquam certa vtemur.

Est autem animaduertendum, in aliquibus libris huic Concilio adiungi opus inscriptum *Institutio ad pietatem Christianam.* Veruntamen opus illud non fuit à Concilio editum, nec probatum, sed (vt in eadem inscriptione dicitur) solum fuit institutio illa in Concilio prouinciali promissa. A quo autem postea fuerit edita, ignoramus. Vnde certum est, solum habere priuati scriptoris authoritatem. Idemque obseruandum est circa quoddam Enchiridion fidei editum in Episcopatu Colonienſi, quod ab aliquibus modernis Theologis sub nomine Concilij Colonienſis allegari solet, cumque in illo multa de gratia, & iustificatione hominis tradantur, ea Concilio Colonienſi attribuunt. Re tamen vera illa non est doctrina alicuius Concilij Colonienſis: sed priuati scriptoris authoritatem habet, eamque non magnam. Quia in expurgatorio Romano, & Hispano sub nomine Enchiridij Christianæ institutionis dicitur falso esse impositum Concilio Colonienſi, & in multis ad gratiam, & iustificationem pertinentibus expurgatur. Similique modo etiam opus aliud, quod *Antididagma* inscribitur, & à Canonicis Colonienſibus scriptum esse dicitur, priuatam omnino authoritatem habet, & vtrumque opus in nonnullis rebus à multis reprehenditur, vt postea videbimus. Ideoq; neq; institutio Moguntina, neque Enchiridion Colonienſe illis Concilijs in tomis Conciliorum adiuncta sunt, neque in duobus modernis Concilijs Colonienſibus, quæ in quinto tomo Conciliorum habentur, aliqua doctrina de gratia traditur.

9. *De institutione à Concilio promissa, sed non edita, & de eius auctoritate.* *De Enchirid.* *De Antidid.*

Post dicta ergo Prouincialia Concilia (Moguntino excepto) celebratum est Concilium Oecumenicum Tridentinum, quod in sess. 5. 6. & 14. copiosius, & distinctius, quam præcedentia Concilia doctrinam de gratia, & libero arbitrio tradidit, ac definiuit. Cum enim Concilium hoc errores omnium hæreticorum antiquos, & nouos perspectos habuerit, tam copiosè, eruditè, & distinctè catholicam doctrinam tradit, vt & errores omnes damnet, ac penitus extirpet, & quidquid præcedentia Concilia, & antiqui Patres, ac Pontifices de gratia, & libero arbitrio deque hominis iustificatione tradiderunt, grauissimè, ac sapientissimè confirmet. Est autem animaduertendum, Concilium hoc in sua doctrina tradenda optimo ordine processisse, nam prius in sessione quinta, doctrinam de peccato originali, & humanæ naturæ corruptione, seu in deterius mutatione per Adæ peccatum, primum contra Pelagianos, & consequenter etiam contra Lutheranos proponit. Deinde verò in sess. 6. de reparatione hominis lapsi, & consequenter de naturę impotentia, & gratię necessitate ad bene, ac sanctè operādum, & ad veram

10. *Omnia amplectitur Trident. synodus.*

iustitiam

iustitiam coram Deo obtinendam, catholicam doctrinam tradit. Ac tandem in sess. 14. quomodò possit iustitia semel habita, & per actualia peccata posteà perdita, iterū recuperari, docet: ideòq; in his omnib⁹ locis verā de gratia, & sanctificatione hominis doctrinam inculcat, sed præcipuè, magisq; ex instituto illam in sess. 6. tradit. Quia verò contra Pelagium, eiusque reliquias multa decreta canonica iam antea edita fuerant, & noui hæretici innumeros errores circa Dei gratiam, & hominis libertatem, ac veram iustificationem, remissionem peccatorum, operumque necessitatem, ac meritum multiplicauerāt; ideò contra antiquos hæreticos tribus tantùm canonibus, & totidem ferè capitulis doctrinam priùs præstringit: posteà verò per plura capita, & alios triginta canones tam copiosè, distinctè, & efficaciter nouos hæreticos insequitur, vt omnes eorum hæreses damnet, & euertat. Quæ omnia ex discursu totius materiæ euidentiora fient: nam huius Concilij decretis nostram doctrinam præcipuè confirmabimus, & in illis elucidandis, & iuxta veram Concilij mentem exponendis totis viribus incumbemus. Conduceret autem non parùm ad ipsius Concilij intelligentiam, integra eiusdem synodi acta inspecta habere, illa tamen hactenus typis mandata non sunt, neque manu scripta ad manus nostras peruenerunt.

CAPVT VI.

De Patribus, qui veram de gratia doctrinam nobis tradiderunt, & contrarias hæreses confutarunt.

1. *Patres antè Pelagium pauca de gratia tradidere.*

QVoniam verā doctrina de gratia inter hæreses contrarias versatur, quarum altera liberum arbitrium, alia gratiā, eius ve necessitatem negat, ideò aduertere oportet, hæresim negantem libertatem arbitrii antiquiorem multò esse errore Pelagij negantis gratiæ necessitatem. Vnde factum est, vt Patres, qui Pelagium præcesserunt, sæpè de libertate arbitrii ex professo disputent, & contrarias hæreses impugnent; de gratia verò Dei pauca tradant, & non ex instituto, sed obiter, & quasi aliud agentes. Et ideò Pelagiani, multoq; magis Semipelagiani Augustino obijcere solebant, quòd nouam doctrinam, & non solùm antiquis Patribus vel contrariam, vel saltem inuisam, verum etiam ab ipso anteà non traditam, ad impugnandum Pelagium induceret. Ita refert Hilarius epist. ad Augustinum dicens. *Hilarius.* *Ad summam, fatigatis omnibus nobis, ad id prosecutio eorum, vel potius querela conuertitur, consentientibus etiam his, qui hanc definitionem improbare non audent, vt dicant, quid opus fuit huiusmodi disputationis incerto tot minùs intelligentium corda turbari? Neque enim minùs vtiliter sine hac definitione, aiunt, tot annis à tot tractatoribus, tot præcedentibus libris, & tuis, & aliorum, tùm contra alios, tùm maximè contra Pelagianos* (qui enim hæc dicebant, Semipelagiani erant) *catholicam fidem fuisse defensam.*

2. *Prosper.* Eadem fuit Prosperi intentio in epistola sua, cum dixit. *Illud etiam qualiter diluatur, quæsumus patienter, insipientiam nostram ferendo, demonstres, quod retractatis priorum de hac re opinionibus penè omnium par inuenitur, & vna sententia, qua propositum, & prædestinationem Dei secundùm præscientiam receperunt: & ob hoc Deus alios vasa honoris, alios contumeliæ fecerit, quia finem vniuscuiusque præuiderit, & sub ipso gratiæ adiutorio, in qua futurus esset voluntate, & actione præscierit.* Nam licèt hæc verba de prædestinatione potiùs, quàm de gratia scripta sint, nihilominùs quęstiones de gratia, & prędestinatione inter se connexæ habitæ sunt, vt quæ de gratia tota, seu de initio eius dicuntur, de prædestinatione dicta esse credantur, & è cõuerso. Nam Augustinus vnum ex alio colligere visus est, & ab vno ad aliud sæpè trāsitum facere visus est argumentando, ac subindè ex eisdē Scripturæ testimonijs ambas de gratia, & prædestinatione quæstiones definire. Et ideò Semipelagiani à tota illa doctrina abhorrebant, & tanquam nouam vitandam censebant. Quod his verbis testatur Prosper epist. ad Ruffin. *Prosper.* *Ab hac autem confessione gratiæ Dei ideò quidam resiliunt, ne cum eam talem confessi fuerint, qualis diuino eloquio prædicatur, & qualis opere suæ potestatis agnoscitur, etiam hoc necesse habeant confiteri, quod ex omni numero hominum per sæcula cuncta natorum certus apud Deum, definitusq; sit numerus prædestinati in vitam æternam populi, & secundùm propositum Dei vocantis electi. Quod quidem tam impium est negare, quàm ipsi gratiæ contraire.* Cum ergo idem de gratia, quod de prædestinatione sentiunt Semipelagiani, in vtraque Augustini sententiam, tanquam nouam, respuebant. Vnde Prosper in priori epistola, ita de eisdem Semipelagianis ad Augustinum loquitur. *Scripta Beatitudinis tuæ validissimis, & innumeris testimonijs diuinarum Scripturarum proferimus, ac secundùm formam disputationum tuarum aliquid etiam ipsi, quo concludantur, adstruimus: obstinationem suam vetustate defendunt. Et ea, quæ de epistola Beati Apostoli Pauli Romanis scribentis ad manifestationem diuinæ gratiæ præuenientis electorum merita proferuntur, à nullo vnquam Ecclesiasticorum ita esse intellecta, vt nunc sentiuntur, affirmant.*

Vt ergo Augustini doctrinā ab hac calumnia vindicemus, ostendamusque quanti sit ponderis in hac materia eius authoritas, tria tempora distinguere oportet, scilicèt, ante Pelagium, exorto, & durāte Pelagio, eiusque reliquiis, & post Pelagium, eiusq; hæresim prorsus extinctam: & de singulis temporibus his breuiter explicandum est, quid Patres illorū temporum de gratia senserint, quidve de illa scriptum reliquerint. De Patribus primi temporis, quod attinet ad controuersiam de causa, vel merito diuinæ electionis, aut prædestinationis ex parte hominis prædestinati in lib. 3. de Auxiliis cap. 18. ostendi, licèt quæstio illa ante Augustinum non fuerit ex professo à Patribus tractata, quia temporum occasio illam non postulauit, nihilominus nihil Patres antiquos docuisse sententiæ Augustini contrarium. Quia vbi requirere videntur prędscientiam meritorum ad prędestinationem, loquuntur de prædestinatione ex parte vltimi effectus eius, qui est collatio gloriæ. Vbi autem de primo effectu, qui est Dei vocatio, vel de toto negotio salutis loquuntur, illud referūt in gratuitam Dei voluntatem, ut ibi adnotaui. Hoc autem multò certius est de controuersijs ad gratiam Dei spectantibus. 3. *Tria tempora perspicuitatis causa distinguuntur.*

Vnde duo dicenda sunt de Patribus Pelagio antiquioribus. Vnum est, licèt ex professo de gratia Dei non disputauerint, quia nondum in Ecclesia controuersia illa exorta erat, nihilominùs nihil doctrinæ Augustini de gratia Dei contrarium docuisse, neque vllo modo Pelagij, aut sectatorum eius, seu Semipelagianorum opinionibus fauisse. Aliud est, in his, quę illi antiqui Patres, vel exponentes Scripturam, vel populum docentes, vel per aliam occasionem de gratia breuiter docuerunt, virtute contineri veram doctrinam de gratia, quam posteà Ecclesia contra hæreticos declarauit. Vtrumque horum ostendi latè in lib. 2. de Prædest. cap. 8. tum varijs coniecturis, tum nonnullis Patrum testimonijs, tum ex dictis Pontificum, tum ex eiusdem Augustini responsionibus. Quibus nunc addo Paulum Orosium lib. Apolog. contra Pelag. in princip. dicentem, *Patres, & qui iam quieuerunt martyres, & concordes, Cyprianus, Hilarius, & Ambrosius, & quibus etiam nunc permanere adhuc in carne necessarium est, qui sunt columnæ, & firmamenta Ecclesiæ catholicæ, Aurelius, Augustinus, & Hieronymus multa iam aduersus hanc nefariam hæresim absque designatione nominum hæreticorum scriptis probatissimis ediderunt.* Sed de Hieronymo, & Augustino statim dicemus, de alijs verò antiquio- 4. *Patres antiquiores Pelagio, nil Augustino contrarijs, sed veræ gratiæ fundamenta iecerunt.* *Orosius.*